

Helen Garner

ŽUTA SVESKA

(1978–1987)

1978.

Moram da se oslobodim zablude da sam jednom sela i napisala roman. Nisam vešta u sastavljanju velikih dela. Raspon pažnje mi je kratak. Mogu da stvaram samo u kratkim, intenzivnim naletima. Čini mi se da ne radim svesno. Pišem da bih sebe oslobodila, zabavila, da bih dovela u red misli koje mi bujaju u glavi, da bih sebe naterala da primećujem stvari.

*

Stil Ježija Kosinskog, potpuno bez emocija. Čist kao kristal, kao predmeti poređani u nizu. Kad god bi izgubljeno dete iz *Obojene ptice* stiglo do neke farme i pitalo za posao ili prenoćište, seljani bi „potražili savet od komšija”.

*

Lek za čežnju za domom i osećaj praznine: šetnja. Juče sam prošetala sigurno deset kilometara. Kupila sam dva džemperu i par crvenih cipela, koje su savršene.

*

Stalno razmišljam o onome što treba da pišem, za šta sam dobila *grant*. Pronašla sam biblioteku gde ću raditi. *Rue Pavée*. Ako budem pisala o onome što stvarno želim, o ljudima koje poznajem kod kuće, nikad više neću moći da živim u Melburnu. O ženi koja je uvek pevala u tonu koji je previsok za njen glas, što uopšte nije najgora stvar o njoj. O lenjom, šarmantnom G-u, njegovom bendu i devojkama koje samo čekaju da ih pojebe. Čak i ne kuvam niti perem sudove. Samo premeštam krevet s jednog mesta na drugo. Kupujem ogromne listove papira za crtanje, kačim ih na zid spavaće sobe, crtam na njima dijagrame likova i njihovih odnosa. Puštam kasetu *High Rise Bombers*-a na najjače i igram sama, skačem visoko u vazduh. Onda se sudarim s jezivom sumnjom u sebe, odvratnošću zbog sopstvenih postupaka u prošlosti, prezirom zbog svojih emotivnih obrazaca i činjenice da još imam potrebu da eksponiram sopstveno iskustvo, jedva prurušeno i izmenjeno. Jutros u podzemnoj, na putu ka biblioteci, osećala sam se sedu i smežurano dok sam posmatrala svetla tunela kako proleću u sopstvenom ritmu i želela da francuski govorim dvostruko bolje nego što zapravo govorim i da imam pravi posao koji radim s ljudima koji mi se baš i ne sviđaju i da ne moram svakog dana da izmišljam smisao svog postojanja, kao pauk koji izbacuje mrežu iz utrobe ili čega već.

1980.

Kad čitam pisce, naročito jevrejske, iz *Najboljih američkih kratkih priča*, osećam se lenjo, slabo, kao da mi manjka *umeća*. Oni te ponesu i voze. Šta to znači, za mene? Znači da moram sebe da guram van okvira onog u šta sam sigurna. Da rizikujem.

*

Prolećna noć: crno nebo posuto zvezdama, vazduh svež i zasićen mirisom trave, i dah stvari koje tek rastu.

*

Čast izlazi za dve nedelje. Sadrži nekoliko prilično ozbiljnih štamparskih grešaka. Odlučujem da je više nikad ne otvorim.¹

1981.

The Age me je pitao da napišem recenziju za knjigu Beatris Faust, *Žene, pol i porno-grafija*. Poslala sam im tekst u formi dijaloga, koji sam s uživanjem napisala. Odbili su ga. Da li bih mogla da ga napišem kao klasičan tekst. Bes i prezir. Dok sečem luk i krompir, razmišljam o odbačenosti i koliko sam je retko doživela. Mislim na svoje studente na CAE-u i kako bez milosti seciram njihove dragocene radove. Mogla bih nešto da naučim iz njihove skromnosti. Odlučujem da tekst ponovo napišem.

*

Moji intelektualni kapaciteti su zarđali. Nikad zapravo nisu dostigli svoju punu snagu. Plaši me pomisao da je možda već kasno.

*

Pisma su previše spora; telefon previše brz.

*

Osećam se kao izbombardovani grad. Sav preostali život je pod zemljom.

*

O pisanju: smisao leži u najmanjem događaju. Ne mora tu da bude *stavljen* – samo otkriven.

*

¹ Reč je o knjizi *Honour & Other People's Children*, u izdanju McPhee Gribble, 1980. (Sve napomene: Bojan Savić Ostojić)

Mensfild park. Ona ništa ne govori o izgledu svojih junaka. Kao da su moralne sile. Oduševljena sam.

*

Mlada žena ne prestaje da govori, njeno lepo lice, sa širokim ustima, zrači inteligencijom, ofarbana smeđa kosa podrhtava. Željna da ostavi utisak.

1982.

Sad, pošto zarađujem od pisanja za novine kao frilenser, imam nezajažljiv utisak da su novine histerične i besmislene; da je žurba da se popune stranice, posebno oni delovi gde se tekstovi poput mojih objavljuju, loša za ljude, loša za novine, loša za *mene*.

*

Tražila sam od sestre da mi pokaže ožiljak od carskog reza. Nije bio toliko strašan koliko sam očekivala: horizontalan, malo zakrivljen nagore poput blagog osmeha, uredno isečen tik uz prirodnu boricu na njenom stomaku. Lepo je zarastao. Čudo da ljudi uopšte umiru. Pre neki dan sam čitala o Vivijan Bulvinkel i kako je primila metak od Japana tokom masakra na ostrvu Banka – prošao je pravo kroz nju, od leđa do spreda, i zaobišao vitalne organe – i rana se nikad nije inficirala, iako su bili u tropskom području. To je pripisala vremenu provedenom u slanoj vodi, satima i danima posle masakra.

*

Predstava se kretala negde između vrlo smešne i utopljene u neprijatnu sentimentalnost. „Nema ničeg lošeg u sentimentu, sve dok se ne pretvara da je pravo osećanje”, rekao je profesor Maksvel na Univerzitetu u Melburnu pre dvadeset godina. Ali u ovom slučaju zaista *jeste* pretvaranje. Sentimentalnost stalno gleda oko sebe da vidi da li je prihvaćena. Emociju baš zabole da li neko gleda.

*

Kako ljudi s groznim mamurlucima osećaju obavezu da se pojave za doručkom s ulaznom replikom. „Ima neko broj kamiona koji nas je pregazio?” „Molim te mi objasni što si me sinoć udario.”

*

Profesor je sa mnom razgovarao o podučavanju: „Shvatio sam da previše vremena trošim na to da se studentima *dopadnem*.”

Bum, tras. Eto zašto sam uvek umorna posle časa.

„Zamorno je šarmiranje ljudi, zar ne?”, rekla sam.

„Ne samo šarmiranje nego stalno proveravanje da li ti to uspeva.”

*

Izbacujem glavu kroz prozor i: *bam!* Debelo sunce, kao zlato zlatno, udara me pravo u lice. Silazim niz stepenice kao u basen ispunjen žutilom. Sunce se probija kroz svaku pukotinu koja postoji. Sam vazduh sija. Penjem se nazad, držeći dve šolje kafe i donji rub spavaćice. Vrata F-ove sobe su zatvorena, pravougaonik od drveta koji jedva zadržava svetlost s istoka. Imaju zlatni ram, a kroz ključaonicu se probija tanak snop sunčeve svetlosti.

*

Treba da intervjuišem kompozitora. Ali radije bih samo sedela i gledala ga kako tiho puši svoju malu, zaobljenu drvenu lulu sa zakrivljenim usnikom i finim srebrnim spojem. Između povlačenja, pažljivo stavlja lulu u poluzatvoren dlan, koji leži okrenut nago-re na njegovoj dugoj butini. Kasnije, prekucavam beleške i sve mi se čini neverovatno ravno. Sva magija za koju sam mislila da postoji u onome što je rekao mora da je poticala od nečeg što nisu njegove reči – načina na koji govori, njegovog mirnog, čvrstog prisustva. Ne *mislim* da sam ga izmislila.

*

Punim četrdeset godina. M mi poklanja špil karata i američku knjigu pravila za kartaške igre napisanu jednostavnim i razumljivim jezikom. Sedimo na mom krevetu u sedam ujutru, polako i pažljivo učimo jedna drugu kako se igra poker, potom ulazi F i radi isto što bi uradio i moj otac: ubacuje se u igru, brzo shvata pravila i onda ih namerno ignorise s podrugljivim osmehom. Rođendan je, ne želimo da se svađamo. Zato radimo ono što žene obično rade: povlačimo se. Polako ostavljamo karte i okrećemo se nečemu drugom.

*

F se ponudio da mi pokrije neke troškove kako bih ostavila novinarstvo i posvetila se pisanju. Osetila sam ubod panike zbog mogućnosti da postanem zavisna.

1983.

Ljudi ponekad kažu da im je dosadno i ne znam na šta tačno misle. Ali ovog popodneva sam zadremala, duže nego što je bilo potrebno, i kad sam se probudila, videla sam da pada kiša i da niko nije uneo veš na štriku. Sišla sam dole i počela da peglam. Na radiju je svirala neka muzika s oboom, puna formalne rezigniranosti, i počeli su da me preplavljaju stari talasi tuge, kao da izvan kuće postoje samo siva mokra polja i druge zgrade od sivog mokrog kamenja i ljudi obučeni u prostu, ružnu odeću i s čudnim šesirima.

*

Svađali smo se oko kućnih poslova. Pao mi je mrak na oči i razbila sam tanjir i činiju.

„Ima još tanjira ovde. Zašto ne razbiješ i njih?”

„Začepi gubicu.”

Otišao je gore i pojačao televizor dokraja. Počistila sam krhotine. Glasno sam jecala dok sam brisala, a onda sam oprala svoje obično, istačkano, četrdesetogodišnje lice i pogledala se u ogledalo i pomislila da ne bih mogla da podnesem još jednu rundu ove BITKE. Takođe sam pomislila – treba da dobijem. Apsolutno me *užasava* da je to objašnjenje za sve. Objektivno najviše radim kućne poslove i prosto NIJE FER. Pošto sam se umila, skinula sam pantalone i videla da imaju tamnu fleku od krvi.

*

Članica odbora me je zapanjila svojim čvrstim stavom protiv finansiranja pesnika. Govorila je vatreno, bez zadržke, i sve vreme se smejala. Rekla je da retko čita poeziju i da se većina pesnika proserava, pozira i međusobno prepire. Pomislila sam na R, jedinog pesnika kog znam, kako u tišini, strpljivo i nenametljivo plete svoje stihove, i zapitala se da li članica ima predstavu (da li je uopšte ja imam) o tome koliko dugo taj proces traje u poređenju s pisanjem proze. Činilo se da misli da poezija može da se ispiše u pazama između pravih aktivnosti. Možda može, ali šta je s dugim, postepenim oblikovanjem nečeg velikog, ili čistog?

*

Tužna sam kad vidim kako sunce neometano prolazi kroz njegovu praznu sobu.

1984.

Često se iznenadim kad ponovo pročitam tekst za koji sam dobila kritike da sam gruba ili bezosećajna, kako mi je ton zapravo uljudan i dobronameran. Čak blag.

*

Nisam naročito vešta. Ne znam šta, u intelektualnom smislu, pokušavam da postignem. Želim da sve bude brzo i lako, ali da odzvanja, a da opet ne bude zarobljeno u brzini.

*

Da sam muškarac iz generacije pre feminizma, sa ženom koja mi sprema hranu i čisti kuću i odgaja decu, možda bi moj um bio slobodniji za veliku misao, za bezgraničan plan; i imala bih vremena da radim noću, slobodne sate bez potrebe da razmišljam o trivijalnostima – da li za večeru da jedemo govedinu ili da naručim devojkama nešto iz libanskog restorana? Hoće li pas biti usamljen ceo dan? Zašto nisam odledila frižider pre nego što sam otišla na pijacu? Ili mi je um slab i skučen iz nekih drugih razloga?

*

Kad stvari krenu nizbrdo, obuzmu me ogorčenost i uznemirenost zbog pomisli da ću ostatak svog radnog života provesti u ovom stanju nelagode, neadekvatnosti i žalosti. Žalost nije prejaka reč za osećaj koji ima čovek suočen sa svojom slabošću i mediokritetstvom.

*

Otišla sam na posao i probila zid, ili ga možda zaobišla, iskopala tunel ispod njega, ili kako god: Atinina moralna kriza i beg.² Tempo se naglo ubrzao. Sadašnje vreme. Tkanje i preplitanje mnogih razdvojenih niti. Sve te godine pravljenja beležaka, tog bivanja, kako Džoun Didion to naziva, „usamljenim, napetim preuređivačem stvari”, sad su se konačno isplatile. Čak sam uspela da ubacim skijaša sa televizora u boji iz italijanskog kafića! Ta slika mi je izmicala punih deset godina.

*

Zašto pišem ove stvari? Delom zbog zadovoljstva koje mi pruža gledanje kako zlatni vrh penkala klizi po papiru, kao kad mi je bilo deset godina.

*

S prozora spavaće sobe vidim veličanstvena svitanja. Ponekad gledam u tu raskoš neba, u bogate slojeve boja koji izranjaju iz golubijesivih oblaka, i pomislim – ovo je pogled bogate osobe ili pogled odrasle osobe. Kao da nemam pravo na njega, ili imam samo privremeno pravo, ili mi se ono samo prećutno toleriše.

*

Imam dve nedelje da potpuno *pročešljam* i izbacim sva ponavljanja i priloge i prideve-s-crticama iz ovog prokletog romana.³

*

Volim F i želim da bude srećan. Želim da kaže: „Hajde sve da bacimo uvis i vidimo kako će pasti.” Ali on želi da stvari pretrkeljišemo, da bude ciničan, da ponovo kritikuje moju groznu ličnost. Ljubav i pažnja koje bih mu pružila polako venu. Rečenica iz neke zaboravljene knjige: „Uvek želimo da budu srećni oni koji povređuju.”

*

Kubanski pisac Giljermo Kabrera Infante kaže da je pisac bitan ne zato što ume da piše već zato što ume da sluša. Posao pisca jeste „da uhvati ljudski glas u letu”.

*

² Atina je junakinja romana *The Children's Bach*, objavljenog 1984.

³ *The Children's Bach*.

Sedela sam u biblioteci s tri različita prevoda Rilkeovih *Devinskih elegija*. Prevodioci su gomila prevaranata, sujetni i opterećeni pažnjom. To je nemoguće zanimanje. Tra-pavo prelazim s jedne reči na drugu u originalu, bez rečnika. Došlo mi je da kukam i pla-čem od muke. Sve znanje koje sam nekad imala presušilo je od nekorišćenja.

*

Imala je dugu glatku kosu koju je s obe strane sklonila iza ušiju s dve ukosnice, i ko-žu za koju sam pomislila da je našminkana; kako je veće odmicalo, i nas dve smo zapo-čele razgovor, sela je pored mene i videla sam da joj je koža bez šminke, potpuno savrše-na. Svidela mi se. Bila je izuzetno vitka i nosila je kobaltnoplavi džemper s naramenica-ma. U jednom trenutku, zamišljena, povukla je levi rukav iznad lakta. Zbog tog gesta je bila manje savršeno predstavljena – u tom trenutku je njena lepota prestala da mi bude odbojna. S radošću sam joj gledala u lice dok je govorila.

*

Verovatno je uvek teško pronaći osobu koja će s tobom odigrati predstavu do samog kraja, nekog ko neće nestati s pozornice pre nego što počne ubijanje.

1985.

Kad napišem nešto snažno, s jasnim pravcem, dobijem poriv da ustanem od stola. Izađem iz sobe, prošetam do kafića, popijem kafu. Kad se vratim kući, uverena da imam čvrstu osnovu na kojoj mogu dalje da gradim, pročitam ponovo poslednju rečenicu i bu-de mi *bolja nego što sam zapamtila*.

*

Čitala sam u feminističkoj literaturi o ženama koje nisu mogle da podnesu sopstve-ni talenat – koje su ga se stidele, ili su pokušavale da ga sakriju. Nikad nisam pomišljala da ću postati takva. Ali čovek podlegne suptilnim pritiscima čiji su oblik, pravac i ele-menti nepredvidivi.

*

Sinoćni zalazak sunca je bio poput moje stare kolekcionarske sličice s piratskim bro-dom: poderani oblaci, dramatičan pejzaž, u bojama narandžaste, zlatne i zelene. A sad nebo u zoru – prozračne čistote, s mirisom eukaliptusa. Možda je moguće da se brak po-digne na noge i prohoda, posle gadnog prebijanja.

*

Dž i ja smo ušli na groblje sa psom. Tmurno poslepodne. Bilo mu je hladno. Na tre-nutke smo hodali zagrljeni. Rekao je da sam mršava. Rekao je da je smršao šest kilogra-ma. Mislim da je još bio u stanju šoka zbog velike medijske pažnje koju je dobio u Sidne-

ju posle bitne nagrade. Govorio je brzo, gotovo se borio za vazduh. Shvatila sam da je moj zadatak da mu pružim punu pažnju, postavljam pitanja i slušam odgovore. Pitala sam da li mu je naduven ego. Ne, odgovorio je, sasvim suprotno: činilo mu se da je manji, da je on jedno ništa. Pričao mi je o svojoj crkvi, o tome kako „potiče još iz vremena pre nego što je postojao papa”.

*

U gostinskoj sobi toskanske kuće u kojoj sam ležala i čitala, s plafona je visio mali slepi miš. Kad god bih okrenula stranicu, zatreperio bi ušima.

*

Rekao je da nema potrebe da nastavlja da piše – jedan časopis je prihvatio njegovu prvu kratku priču, pa je dokazao da može da napiše nešto što će biti objavljeno.

„Kome si dokazao?”, pitao je njegov prijatelj, zatečen. „Sebi, ili svetu?”

„Isto je to, zar ne?”

*

Stigla je lektura kratkih priča.⁴ Lektüre me uvek razočaraju – očekujem neko prosvetljenje, ili lepotu, ali uvek bude ista stara stvar.

*

Više me brine šta ću obući za večeru povodom nagrade nego da li ću osvojiti nagradu.

*

Tokom razgovora sam bila protiv posesivnosti za koju smo sedamdesetih svi mislili da je strašno kul: „Ljubomora je potpuno beskorisno osećanje.”

Psihoanalitičar: „Naprotiv, verujem da se ljubomora nalazi na samoj oštrici naše psihe.”

Ja (očarana): „Kako to mislite?”

Psihoanalitičar: „Boli, ali jasno pokazuje da nismo racionalna bića. Da naši životi nisu pod našom svesnom kontrolom.”

*

Tiha pažnja na književnom skupu koja nastupa nakon što neko pročita pesmu. Svi utihnu, čak i oni koji su se vrpeljili dok su slušali argumente iz radova. Volim tu tišinu – mislim da je dragocena.

*

⁴ Helen Garner priprema knjigu kratkih priča *Postcards from Surfers*, koju će 1986. objaviti McPhee Gribble i Penguin.

Na Ganu,⁵ beskrajna noć truckanja, brundanja, treskanja, zveketanja spojeva, i po-
vremenih – između kratkih, plitkih dremeža – nestvarnih prizora neba zagušenog zve-
zdama. U zoru, horizontalne trake jutarnje svetlosti prelamale su se preko rastinja. Uve-
če sam završila *Sedam siromašnih ljudi iz Sidneja*.⁶ Zapanjena sam. Nisam znala da je Sted
takva vizionarka. (Šta ta reč uopšte znači?) U poređenju s njom sam patuljak, plašljiva,
stisnuta, sramežljiva kopačica koja ostaje na površini.

*

Zašto sam ovde? Mislila sam: zbog potrage za ocem, ali možda zapravo da bih se po-
vezala sa silom većom od njega, koja će me od njega osloboditi.

*

M-in otac, F i ja odlazimo na groblje sa psom. Sad imam dva bivša muža.

*

Neobični prizori samoće: čisto kupatilo i odjek praznine jer su u njemu samo dva
peškira – njen i moj.

*

U vinskom baru, F mi je izložio svoj predlog. Ostala sam čvrsta, ali duboko u sebi
sam začula tihi krik tuge jer moram da odbijem nešto za čim čeznem, ali što se predlaže
na pogrešan način.

*

Način na koji je P nanosila vodene boje na papir izazivao je u meni suze poštovanja.
Slika kentaura okruženog drvećem pod mesečevom svetlošću imala je na mene isti efe-
kat kao i knjiga koju sam čitala kao dete, s ilustracijama Edvarda Ardizona: deca u ba-
šti pod mesečevim sjajem, srebrnastim i misterioznim i zastrašujućim.

*

Volela bih da mogu da prihvatim svoje fizičko postojanje onakvo kakvo je. Odbijam
da budem predmet gledanja. Želim da budem ta koja drži kontrolu, ta koja gleda.

*

Slušala sam i slušala. Da li sam čula? Možda ne ono što mi je čovek govorio, ili što
je hteo da mi saopšti – ali ipak nešto.

⁵ Gan (*The Ghan*), turistički voz koji spaja severnu i južnu obalu Australije trasom od skoro tri hiljade kilometara.

⁶ *Seven Poor Men of Sydney*, roman Kristine Sted (*Christina Stead*), objavljen izorno 1934.

1986.

Sanjala sam da treba da postanem sveštenica i da podelim pričešće. Bila sam uplašena jer nisam proučila liturgiju. Probudila sam se s mislima – ako ikad postanem sveštenica, biću kvalifikovana da sahranjujem mrtve. I deo koji želim da sahranim jeste devojka koja sam bila šezdesetih. Ona što je mislila da je slobodna, ali je zapravo bila u lancima. Ona što je imala dva abortusa i koju muškarci s kojima je spavala nisu ni voleli ni poštovali, iako je verovala da jesu, zbog nesposobnosti da sagleda činjenice i ograničene mašte u pogledu toga šta se odvija u muškim umovima i srcima. Bila je okrutna prema sebi a da toga nije bila svesna.

*

Ležim u krevetu i sa slašću razmišljam o pričama koje ću pisati.

*

Dokumentarac o posleratnom Berlinu. Snimci dečaka od otprilike osam godina koji se probija kroz gomilu ruševina, s kapom na glavi, rancem na leđima, golim kolenima, čizmama, i odgovara glasu bez lika iza kamere: „Gde ideš?” „Izgubio sam porodicu. Tražim ih.” „Kad si ih poslednji put video?” „Pre šest nedelja. Doviđenja!” Nasmeje se, okreće i odlazi, kao čovek s misijom, a onda se nakon nekoliko koraka ponovo okreće, maše, viče: „Doviđenja”, i nastavlja dalje. Stajala sam za sudoperom i mehanički prala i slagala sudove, očajna zbog pomisli da nikad neću imati ništa vredno da kažem. Ne znam ništa o tome šta je u životu okrutno i surovo. Moja dela su neuka koliko i ja. *Ne znam ništa*. Možda to đavo progovara kad pomislimo da onaj koji nije doživeo okrutnost ne zna ništa – kao da je samo zlo stvarno, a sve drugo ne nosi nikakvu težinu.

*

Ja i nepristojno lep muškarac koji je bio na festivalu. Dopada mi se više nego što bih se nadala. Nežan je, pričljiv, pun entuzijazma, tip osobe koja ti malo gura podlakticu dok dolazi do glavnog dela priče. Slutim na niz ozbiljnih emotivnih potresa u njegovoj prošlosti. Zašto me takvi muškarci privlače? Ne budi luda. Pa zato što je *prelep*.

*

Treba da pošaljem priču za antologiju. Nisam napisala nijednu reč. Bila sam u onom nepodnošljivom stanju čišćenja terena i otkrivanja koliko su prave prepreke duboko zakopane u meni. Ali jutros sam radila jedan sat. Dve stranice teksta i onaj lepršavi osećaj da sam dotakla pravu žicu – osećaj prepoznavanja – kao da je sve formalno, odnosno, kao da je sve što čovek traži *forma*, a sve drugo dolazi kasnije.

*

Sat vremena sam stajala na barskoj stolici kraj ormarića i čitala stare dnevnike. Gola stopala su mi pomodrela od hladnoće. Bol iz tih godina izbija, sad kad ih čitam bez fil-

tera prethodnog neznanja. Kako nisam videla da je brak osuđen na propast? Duša nije bila sasvim svoja.

*

Prozor je otvoren, zavese se njišu na toplom povetarcu koji nosi jak miris osušene trave.

*

Dobila sam poziv na večeru od dvoje uglednih profesora – filozofa. Prijatno sam iznenađena njihovom okrenutošću svetu. Dok ona radi nešto u kuhinji, radio tiho svira i čujem je kako peva uz *The Bangles*-e: *Walk like an Egyp-she-an*. Prepričava svoju pijanu epizodu, kako je „tražila labor”. Više se nisam stidela da ih pitam, na primer, šta je uopšte Hajdeger hteo da kaže. Tokom večere, padala je kiša, tiho i vertikalno.

*

Ceo dan sam napolju s torbom koja zjapi otvorena. Užasi Božića. Ali razmenila sam prijateljske poglede s mnogim neznancima... Dragi su mi ljudi kad su u masi, hiljade usamljenih, ili pre samotnih grudvica, svaka sa svojom brigom.

1987.

Lišće radi punim zamahom na svežem vetru. Niko u Sidneju ne zna da sam ovde. U ovoj pozajmljenoj kući nema hrane i nisam gladna. Koliko imam sreće što sam odrasla osoba (ili bar pokušavam da budem odrasla) u praznoj kući u drugom gradu. Mogla bih negde da odem, nekog da posetim, da pozovem jednog ili obojicu muškaraca, ali ne želim da prestane ovaj period neegzistencije. Nepoznata, nedostupna. Osećam se moćno. Čim budem izašla u svet, odsviraće kraj mojoj slobodi.

IZVOR:

Garner, Helen. (2019). *Yellow Notebook*. Melbourne: Text Publishing Company.

(*S engleskog prevela Lusi Stivens; izabrali Lusi Stivens i Bojan Savić Ostojić*)